

♦ יום ראשון כ"ב אלול ♦

ט אַתּוּן קִימִין יוֹמָא דִּין פְּלִכוֹן קָדָם יְיָ
אַלְהֵכוֹן רִישֵׁיכוֹן שְׁבִטֵיכוֹן סְבִיבוֹן
וְסָרְיֵיכוֹן כּל אֲנֵשׁ יִשְׂרָאֵל:

כט (ט) אַתֶּם נִצְבִים הַיּוֹם פְּלִכֶם לִפְנֵי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם רִאשֵׁיכֶם שְׁבִטֵיכֶם זְקֵנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם כָּל
אִישׁ יִשְׂרָאֵל:

כט"ו ◀ אַתֶּם נִצְבִים • מְלַמֵּד שְׁכָנֶסֶם מֹשֶׁה לִפְנֵי הַקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוּא בְיוֹם מוֹתוֹ לְהַכְנִיסֶם בְּבָרִית. רִאשֵׁיכֶם
שְׁבִטֵיכֶם • רִאשֵׁיכֶם לְשְׁבִטֵיכֶם. זְקֵנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם • הַחֲשׂוֹב חֲשׂוֹב קוֹדֵם, וְאַחֲרֵי־כֵן "כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל".

~ נקודות משיחות קודש ~ (לקוטי שיחות כרך 2 עמ' 219)

רִאשֵׁיכֶם . . שׂוֹאֵב מִימֶיךָ (כט, ט"ו) פִּנְיַת מֹשֶׁה בְּבָרִית זֶה הוּא לְהַכְנִיסֶם בְּעֲרֹבוֹת (אור החיים) בְּאַחֲדוּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
שְׁפָלֶם עֲרִיבִים וּמְעֲרָבִים זֶה בְּזֶה, יִשְׁנֶם שְׁלֹשָׁה אֹפְנִים. א. הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל כָּלל יִשְׂרָאֵל הִיא פֶּאֶשֶׁר יֵשׁ בּוֹ גַם רֹאשׁ (רִאשֵׁיכֶם)
וְגַם רֶגֶל (שׂוֹאֵב מִימֶךָ). ב. כָּל אֶבֶר מִשְׁפִּיעַ מִמַּעֲלָתוֹ לְשָׂאֵר הָאֲבָרִים, כֵּן שֶׁהָרֹאשׁ וְהַרְגֵל זְקוּקִים זֶה לְזֶה וּמְשִׁלְמִים זֶה
אֶת זֶה. ג. מִצַּד נְקוּדַת הַיְחָדוּת, שֶׁהִיא בְּשׂוּהַ מִמָּשׁ אֲצֵל כָּל יְהוּדִי, אֵין הַתְּחַלְקוּת כָּלל שֶׁל רֹאשׁ וְרֶגֶל; כָּלֵם הֵם כְּמוֹ נְקוּדָה
אַחַת מְמֹשׁ.

(י) טַפְּכֶם נְשִׁיכֶם וְגִרְךָ אֲשֶׁר בְּקִרְבְּ מַחֲנֶיךָ מִחֻטָּב
עֲצִיד עַד שׂוֹאֵב מִימֶיךָ:

כט"ו ◀ מִחֻטָּב עֲצִיד • (תנחומא) מְלַמֵּד שֶׁבָּאוּ כְּנַעֲנִים לְהַתְגַּיֵר בִּימֵי מֹשֶׁה, כְּדֶרֶךְ שֶׁבָּאוּ גְבַעוֹנִים בִּימֵי יְהוֹשֻׁעַ, וְזֶהוּ
הָאֲמוּר בְּגַבְעוֹנִים: (יהושע ט) "וַיַּעֲשׂוּ גַם הֵמָּה בְּעֲרֹמָה", וּנְתַנֵּם מֹשֶׁה חוֹטְבֵי עֲצִים וְשׂוֹאְבֵי מִים.

אשל אברהם – הרב אלאטוילי

שְׁבִטֵיכֶם", יֵשׁ לוֹמַר שֶׁזֶהוּ לְלַמֵּד
שְׂרָאשֵׁי הַשְּׁבִטִים חֲשׂוּבִים כְּשְׁבִטִים
עֲצָמָם (באר בשדה). או שְׁכֻנָּתוֹ; שְׂרָאשֵׁי
הַשְּׁבִטִים הָיוּ נִצְבִים לְפִי סֵדֵר הַשְּׁבִטִים
(משכיל לדח).

זְקֵנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם – הַחֲשׂוֹב חֲשׂוֹב
קָדָם, וְאַחֲרֵי־כֵן "כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל"
– וְלָכֵן פִּירְטָם הַכְּתוּב (לְפִי סֵדֵר
חֲשִׁיבוֹתָם), אִף שֶׁהֵם נִכְלָלִים בִּ"כָּל־
אִישׁ יִשְׂרָאֵל", לְהִרְאוֹת שֶׁהֵם נֶאֱסָפוּ
לְפִי סֵדֵר הַחֲשִׁיבוֹת (רִאשֵׁי שְׁבִטִים,
זְקֵנִים, שׁוֹטְרִים) וְלֹא בְּעֲרֹבוֹבָא,
כְּבִשְׁלִיחוֹת הַמְּרַגְלִים, רֵאָה רִשִׁי לְעֵיל
א, כב (באר בשדה). וְכֵן מִה שֶׁנֶּאֱמַר אַחֲרֵי־
כֵן: "טַפְּכֶם נְשִׁיכֶם", נִכְתְּבוּ לְפִי
חֲשִׁיבוֹתָם, שֶׁכֵּן הִטָּף שְׁעֵתִיד לְבֹא
לְכָל־לַחַיִּיב מִצֹּד קוֹדֵם לְנִשְׁיָם (משכיל
לדח). תורה י

(י) מִחֻטָּב עֲצִיד – מְלַמֵּד שֶׁבָּאוּ
כְּנַעֲנִים לְהַתְגַּיֵר בִּימֵי מֹשֶׁה – וְלֹא
קִבְלָם מֹשֶׁה (מדרש תנחומא), כִּינֵן שֶׁבָּאוּ

שֶׁלֹּשׁם כֵּן הֵם נֶאֱסָפוּ לִפְנֵי ה"ו" וְלֹא רַק
לִפְנֵי מֹשֶׁה.

מֹשֶׁה לִפְנֵי הַקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוּא –
כְּאֲמֹר "לִפְנֵי ה' אֲלֵיכֶם".

בְיוֹם מוֹתוֹ – לוֹמֵד כֵּן מִזִּתּוֹר תִּיבַת
"הַיּוֹם" (ספר הזכרון). או מִשׁוּם שֶׁכְּנֹס זֶה
הוּא הַמְשָׁף הַכְּנֹס הָאֲמֹר לְעֵיל, וְשֵׁם
נֶאֱמַר "עַד הַיּוֹם הַזֶּה", וְזֶה הָיָה בְיוֹם
מוֹתוֹ, וְכִמוֹ שֶׁמְבֹאֵר בְּרִשִׁי לְעֵיל שֶׁזֶה
בְיוֹם סִיּוּם כְּתִיבַת סֵפֶר תוֹרָה וְנִתְיַנְתָּ
לְשִׁבְט לְוִי, שֶׁכָּל זֶה הָיָה בְיוֹם מוֹתוֹ,
כְּדַמְשָׁמַע בְּפִרְשַׁת וַיִּלֶךְ (גריא).

לְהַכְנִיסֶם בְּבָרִית – כְּאֲמֹר בְּפִסּוּק יא:
"לְעִבְרֶךָ בְּבָרִית ה' אֲלֵיךָ וּבְאֲלֹתָו".

רִאשֵׁיכֶם שְׁבִטֵיכֶם – "רִאשֵׁיכֶם"
לְ"שְׁבִטֵיכֶם" – וְכֵאלוֹ נֶאֱמַר: רִאשֵׁי
שְׁבִטֵיכֶם. וְלֹא פִירֵשׁ "רִאשֵׁיכֶם" לְחֹדֶר
וְ"שְׁבִטֵיכֶם" לְחֹדֶר, מִפְּנֵי שֶׁ"שְׁבִטֵיכֶם"
בוֹלֵל כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, וְאֵם כֵּן לֹא הָיָה
צְרִיךְ לוֹמַר אַחֲרָיו: "כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל"
(רא"ס). וְזֶה שֶׁאֲמַר בְּלִשׁוֹן "רִאשֵׁיכֶם

(ט) אַתֶּם נִצְבִים – מְלַמֵּד שְׁכָנֶסֶם
– הִרְאִים כְּתִב שֶׁאֵין זֶה הַמְשָׁף הַכְּנֹס
הַקּוֹדֵם הַנֶּאֱמָר בְּתַחֲלַת פְּסוּק א:
"וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל", שֶׁכְּנֹס
הַזֶּה הוּא הַשְּׁתַּתְּפוֹ רַק אֲנָשִׁים, אֲלֵא זֶהוּ
כְּנֹס נוֹסֵף שֶׁאֵסֵף מֹשֶׁה אֹתָם בְיוֹם
מוֹתוֹ, וּבְכְנֹס הַזֶּה הַשְּׁתַּתְּפוֹ אֲנָשִׁים
נְשִׁים וְטָף, וְהַלִּימוּד שֶׁכְּנֹסֶם הוּא מִמֶּה
שֶׁאֲמַר כָּאן: "אַתֶּם נִצְבִים הַיּוֹם פְּלִכֶם
וּגו'", מִשְׁמַע שֶׁהָיוּ בָלָם בְּמִקוֹם אַחֵר.
וְהַ"גּוֹר אֲרִיזָה" כְּתִב שֶׁהַלִּימוּד הוּא
מִתִּיבַת "נִצְבִים", שֶׁהוּא לְשׁוֹן נִפְעַל,
שֶׁאֵין זֶה אֲלֵא שְׁמִשָּׁה כְּנֶסֶם וְהַעֲמִיד
אוֹתָם. וְעַל־פִּי־זֶה מוֹכֵן תִּיבַת "מְלַמֵּד",
דִּהְיוּ שֶׁהַלִּימוּד הוּא מִהֶלְשׁוֹן "אַתֶּם
נִצְבִים". וּבְ"תוֹרַת מִנְחָם" כְּתִב שֶׁכְּנֹס
זֶה הוּא הַמְשָׁף הַכְּנֹס הַקּוֹדֵם, אֲלֵא
שְׂרִשִׁי בָּא לְהַבְהִיר כָּאן שֶׁמְשַׁרְתָּ
הַכְּנֹס הַיְתָה כְּדִי לְהַכְנִיסֶם לְבָרִית,
וְכָל הָאֲמֹר לְעֵיל עַד כָּאן כָּל זֶה הֵם
דְּבָרֵי הַקְּדוּמָה לְקִרְאָת בְּרִיתֵת הַבְּרִית,